

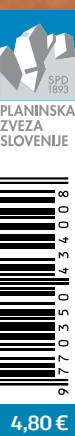
NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIIJA, KI ŠE IZHAIJA

PLANINSKI

VESTNIK

6
2025

4,80 €

TEMA MESECA
**Srečanja
s smrtjo
v gorah**

Z NAMI NA POT
Izleti po Krasu

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **IZDELEK MESECA JULIJA**

ZAHODNE JULIJSKE ALPE, Klemen Janša

Planinski vodnik *Zahodne Julijske Alpe* opisuje mikaven zahodni del Julijcev, ki se pretežno nahaja na italijanski strani meje. Poleg dobro obiskanih vrhov v skupinah Kanina, Viša in Montaža so v njem opisi nekaterih malo znanih območij, ki do izdaje tega vodnika v slovenščini še niso bila tako podrobno predstavljena in so zato še toliko bolj mamljiva. Razdrapane Naborjetske gore nad divjo dolino Dunje, skriti vrhovi nad Rezijo, samozavestni greben Muzcev, dolgi greben Stola in Karmana, pa od ljudi in boga pozabljeni vrhovi zahodno od Strme peči – tako natančnega vodnika zanje ni niti v italijanščini!

Format: 130 x 210 mm, 344 strani, integralna šivana vezava

CENA: V času od 1. 7. do 31. 7. 2025 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 40-odstotnim popustom: **17,94 €* (redna cena: 29,90 €*).**

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

ZAPLEZANE ZGODBE, Tomaž Žganjar

Zaplezane zgodbe so zapis spominov, anekdot in pripetljajev o avtorjevem športno aktivnem, pa tudi vsakdanjem življenju. Največ zapisov je posvečenih gorništvu in gorskemu reševanju, čeprav lahko tudi doživetja v jamah, kanjonih in na divji reki pritegnejo bralca. Zgodbe podajajo svež, izviren pogled na življenje neke generacije, ki je kot vsaka druga gradila nek svojstven odnos do gornišтва, gora, sten, alpinizma, življenja nasploh. *Zaplezane zgodbe* so tudi zgodbe o pogumu, o nepremišljenem ravnanju, zgodbe o prijateljstvih, globljih odnosih, ki se stekajo skozi gorništvu in ostanejo vklesani v samo bit posameznikov. Avtor svojstveno, kot kleni gornik kar naturalistično, kot glasbenik po duši pa tudi poetično razume in dojema okolje in dogodke, zato nam ob branju po vsebini tudi povsem heterogenih dogodkov niti za hip ni dolgočasno.

Format: 145 x 210 mm, 368 strani, broširana vezava

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 125. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJA SODELAVCA

Peter Šilak, Miha Pavšek

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4200 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 48 EUR, 72 EUR za tujino, posamezna številka 4,80 EUR, poletna številka 5,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (36 EUR, tujina 62 EUR). Letna naročnina e-revije 40 EUR, za člane PZS 30 EUR, kombinacija tiskane in e-revije 64 EUR (za člane PZS 48 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Na poti na Sleme

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Kjer gora meče svojo senco

S smrtjo v gorah nimam bližnjih izkušenj. Brez premisleka bi rekla, da si jih tudi ne želim, saj podoba smrti v gorah povezujem s polomljenimi udi v nenaravnem položaju, izmaličenimi obličji in veliko krvi, čeprav se zavedam, da ima tudi v gorah, tako kot v dolini, smrt mnogo obrazov. Za nevpletene ima lahko celo romantični pridih; tako se mi je zdelo ob odhodu Tineta Miheliča: ko se je odzval svojemu zadnjemu klicu gora, je za vedno zaspal na polički z razgledom na mogočno triglavsko steno. Kako drugače kot v naročju Julijskih Alp bi se lahko poslovi njihov poet?

V gorah sem smrti prišla najbližje, ko sem s kmetije Ancel na Jezerskem strmela v dve temni piki na snegu pod Vikijevo svečo. Tistega dne sta se v zaledenem slapu smrtno ponesrečila Tomaž Petač in Miha Vreča. Moji soplezalci so odhiteli pod slap, sama pa sem neprijetne občutke preganjala ob čaju v kuhinji na Anclovem.

Najbolj se me je z gorami povezana smrt dotaknila v čudnem obdobju jeseni leta 2008, ko sta v mesecu in pol ugasnili življenji dveh vrhunskih alpinistov, Pavleta Kozjeka in Mihe Valiča. Pavleta sem poznala od daleč, Miha od blizu, saj je bil moj *ferajnovski* kolega. Odhod obeh me je pretresel; dojela sem, da v alpinizmu ni nedotakljivih in da so pravi junaki pravzaprav tisti, ki jih umrli pustijo za seboj. Svojci alpinistov, gorskih reševalcev – konec koncev vseh, ki zahajajo v gore. Tisti, ki se vse življenje spoprijemajo z odhajanjem najbližjih v gore – in ki se morda nekoč spoprimejo tudi z bolečino praznine, ki ostane, ko usoda zamahne z repom, in gore – morda celo za vedno – obdržijo ponesrečene v svojem objemu.

O tem piše Maria Coffey v izjemni knjigi *Where the mountain casts its shadow*. Maria se je soočila z eno najhujših posledic alpinizma – smrtjo partnerja, ko je leta 1982 na severovzhodnem grebenu Everesta izginil znani britanski plezalec Joe Tasker.

V knjigi, ki je nastala na podlagi njene lastne izkušnje in pogovorov z znanimi alpinisti in njihovimi svojci, išče odgovore na vprašanja, kaj žene alpiniste k dejanjem, ki bolj ali manj očitno ogrožajo njihova življenja, in zakaj svet kljub neštetim tragedijam še vedno hvali njihove podvige. Z razumevanjem poznavalke razkriva temne plati ljubezni do ljudi, ki se podajajo v takšno tveganje: vzpone in padce, dolge ločitve, nenehno grožnjo izgube in raztreščena življenja zaradi plezalskih nesreč.

Bolečina ob izgubi osebe, ki nam je blizu, je univerzalna – in hkrati zelo individualna, ne glede na to, kje ugasne življenje. Kako se spoprijeti z njo, kako jo "predelati" in preoblikovati v moč, nam je v pogovoru za temo meseca povedal psiholog, svoja razmišljanja o življenju in smrti pa je prispevalo še nekaj posameznikov z različnimi izkušnjami smrti, povezanih z gorami.

Včasih nas šele slovo bližnjega opomni na to, kako živimo, čeprav nam smrt sleherni dan tiho in negibno sedi na ramenih. Ravno zato, ker je slepa potnica, tako radi pozabimo nanjo – in se prepogosto vedemo, kakor da bomo živeli večno. Smrt je želja nekaterih, olajšanje mnogih in konec vseh, so besede rimskega filozofa Seneke. Najsi jo sprejemamo kot naravno dejstvo ali kruto usodo, z nami je, da nas opozarja, da se življenje dogaja tukaj in zdaj. Škoda bi ga bilo zamuditi.

Mateja Pate

4

7

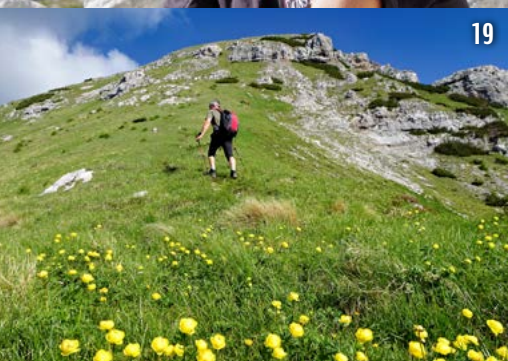
10

13

16

19

UVODNIK

1 **Kjer gora meče svojo senco**

Mateja Pate

TEMA MESECA

4 **Razgled z gore smrti**

Mojca Volkar Trobevšek

7 **Smrt se ne sliši**

Klemen Belhar

10 **Gore so življenje**

Tadej Trobevšek

13 **Od bolečine do spoštljivega spomina**

Viki Grošelj

16 **Predelovanje travm zahteva čas**

Žarko Rovšček

SPOMINI

19 **Ostale so mi najine stezice**

Jana Remic

GORSKO REŠEVANJE

22 **Življenje je kljub vsemu pozitiv vabljeno**

Jernej Ržen

INTERJUJ

24 **Pogovor s Petrom Novotnyjem**

Damjan Slabe

KARNIJSKE PREDALPE

28 **Skriti zakladi Furlanskih Dolomitov**

Olga Kolenc

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

22

24

28

32

41

45

ZAHODNE JULIJSKE ALPE

32 **Prezrti zvonik v ostenju Montaža**

Janez Turk

LEDENIKI

41 **Spremljanje in upravljanje alpskih ledenikov**

Po sporočilu za javnost
pripravil Miha Pavšek

GEOLOGIJA

45 **Šest tisoč let bitke med živim in neživim**

Andrej Šmuc, Nina Caf,
Maja Andrič

RAZJASNJUJEMO

48 **Je bil Zlatorog kozorog ali gams?**

Dušan Škodič

UZGOJA

52 **Gibanje po zavarovanih plezalnih poteh**

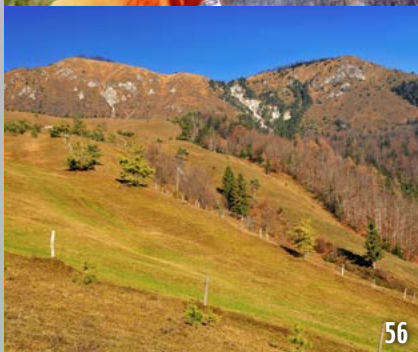
Mijo Kovačevič

48

52

56

58

66

DOŽIVETJE

56 **Napredni gorjanci**

Katja Tomšič

POGOVOR

58 **Jožica Kolar**

Andreja Erdlen

STRIP

60 **Šlajmerjev dom v Uratih**

Urška G., Matjaž B.

PLANINSKA ORGANIZACIJA

62 **Na skupščini o olimpijskem letu**

Zdenka Mihelič

GORNIŠKE VASI

64 **Baška grapa nova članica Gorniških vasi**

Zdenka Mihelič

TEKMOVANJE

66 **SPOT praznuje 70 let**

Zdenka Mihelič

MINIATURA

68 **Zakaj je v Vipavski dolini prepil?**

Oton Naglost

Naročilo na Planinski vestnik

Brezplačna številka
24/7: 080 18 93
01 43 45 684
trgovina@pzs.si
Ljubljana,
Ob železnici 30a

e-revija.planinskivestnik.com

